

Forebygging og bekjempelse av fremmede arter i Hustadvika kommune.

1. Formål

Hovedmålet er å hindre videre spredning av fremmede arter og redusere negativ påvirkning på naturmangfold, landskap, friluftsliv, folkehelse og kommunal drift. Fremmede arter utgjør en betydelig trussel mot biologisk mangfold, og tidlig innsats gir størst effekt.

Planen skal:

- Sikre en enhetlig håndtering av fremmede arter i kommunen.
- Prioritere innsats der naturgevinsten er størst.
- Forebygge spredning.
- Bidra til økt kunnskap blant ansatte, entreprenører og innbyggere.

2. Lovgrunnlag

Planen bygger på:

- Naturmangfoldloven
- Forskrift om fremmede organismer
- Miljødirektoratets veiledere om fremmede arter
- Anbefalinger fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal

3. Prioriteringsprinsipper

Tiltak skal prioriteres etter følgende rekkefølge:

1. Forekomster ved skoler, barnehager og andre publikumsområder.
2. Forekomster i eller nær verdifulle naturtyper.
3. Nye eller små forekomster som kan fjernes før videre spredning.
4. Forekomster med høy risiko for spredning.
5. Forekomster som truer sårbare arter eller naturverdier.
6. Områder der tiltak forventes å gi god og varig effekt.

Tidlig innsats mot nye forekomster skal prioriteres framfor omfattende bekjempelse av store etablerte bestander når dette gir størst samlet effekt.

4. Prioriterte arter

Følgende arter prioriteres i Hustadvika kommune:

Prioritet 1

- Kjempebjørnekjeks
- Rynkerose
- Kjempespringfrø
- Parkslirekne og andre slireknearter

Prioritet 2

- Hagelupin
- Kanadagullris
- Legepestrot
- Fagerfredløs
- Russekål

5. Forebyggende tiltak

- Ikke benytte fremmede arter med kjent spredningsrisiko ved nyplanting.
- Kartlegge forekomster før gravearbeid og anleggstiltak.
- Unngå flytting av jordmasser fra infiserte områder.
- Rengjøre maskiner, redskap og kjøretøy etter arbeid i infiserte områder.
- Ta hensyn til registrerte forekomster ved slått, grøfting og masseflytting.
- Informere entreprenører om forekomster og aktuelle rutiner.

Forebygging av spredning skal alltid vurderes før bekjempelsestiltak gjennomføres.

9. Bekjempelsesmetoder

Valg av metode skal baseres på artens biologi, lokalitetens naturverdi og risiko for spredning. Mekaniske metoder skal som hovedregel vurderes før kjemisk behandling. Feil metode kan bidra til videre spredning.

9.1 Hagelupin

Tiltak:

- Slått eller kutting før frøsetting.
- Innsamling av blomsterstander.
- Gjentatt slått over flere år.

Mål:

- Hindre frøproduksjon og redusere bestanden.

9.2 Slireknearter

Tiltak:

- Ingen flytting av jordmasser.
- Gjentatt nedkutting.
- Oppgraving kun etter faglig vurdering.
- Alt plantemateriale behandles som fremmedartsavfall.

Mål:

- Hindre videre spredning og gradvis svekke bestanden.

9.3 Kjempebjørnekjeks

Tiltak:

- Oppgraving eller kapping av rotstokk.
- Gjentatte kontroller.
- Bruk av nødvendig verneutstyr.

Mål:

- Utrydde eller redusere forekomsten betydelig.

10. Håndtering av planteavfall

For å hindre spredning skal:

- Fremmede arter ikke komposteres lokalt.
- Plantemateriale samles i tette sekker eller beholdere.
- Avfallet leveres til godkjent mottak.
- Maskiner og utstyr rengjøres etter bruk.
- Masser fra slirekneområder håndteres særskilt.

Mange fremmede arter kan etablere nye bestander fra små plantedeler. Forsvarlig avfallshåndtering er derfor avgjørende.

11. Krav til entreprenører

Ved arbeid på kommunale eiendommer skal entreprenører:

- Gjøre seg kjent med registrerte forekomster.
- Hindre spredning av jord og plantemateriale.
- Rengjøre maskiner og utstyr ved flytting mellom lokaliteter.
- Følge kommunens rutiner for håndtering av fremmede arter.

12. Informasjon og samarbeid

Kommunen skal:

- Informere ansatte om gjeldende rutiner.
- Bidra til kunnskapsdeling om fremmede arter.
- Informere om riktig håndtering av planteavfall.

Referanser

- Miljødirektoratet: Bekjempelse av fremmede plantearter.
- Statsforvalteren i Møre og Romsdal: Fremmede planter. [\[statsforvalteren.no\]](https://statsforvalteren.no)
- Statsforvalteren i Møre og Romsdal: Handlingsplan mot fremmede plantearter.

[Veileder: Bekjempe fremmede plantearter - miljodirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no)

Til venstre: Kjempebjørnekjeks. Øvst: Rynkerose. Nedst: Kjempespringfrø.

Til venstre: Hagelupin. Øvst: Parkslirekne. Nedst: Legepestrot.

*Illustrasjonsbilder er lånt fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal sine hjemmesider.